

Warszawa, dnia 26 maja 2022 r.

Informacja o wynikach kontroli
na temat: *Prowadzenie postępowań w sprawach o wykroczenia przez funkcjonariuszy Policji*
w Komendzie Miejskiej Policji w Radomiu

I. Podstawa prawna

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*¹.

II. Tryb kontroli

Kontrola została przeprowadzona przez Departament Kontroli i Nadzoru (obecnie Departament Kontroli) Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w trybie zwykłym, zgodnie z *Planem kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na rok 2021*.

III. Termin kontroli

Od 24 marca 2021 r. do 31 maja 2021 r.

IV. Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

- 1) Postępowanie zwyczajne (czynności wyjaśniające, wniosek o ukaranie, oskarżyciel publiczny).
- 2) Postępowanie przyspieszone oraz mandatowe.
- 3) Sprawowanie nadzoru nad realizacją ww. postępowań w sprawach o wykroczenia.

V. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

VI. Ustalenia kontroli – ocena kontrolowanej działalności

Oceniono **pozytywnie mimo nieprawidłowości** realizację zadań będących przedmiotem kontroli oraz nadzór służbowy Komendanta Miejskiego Policji w Radomiu nad wszczynaniem oraz prowadzeniem postępowań w sprawach o wykroczenia przez podległych mu funkcjonariuszy Policji oraz w zakresie skuteczności kierowania wniosków do sądu, w tym występowania przez ww. funkcjonariuszy w roli oskarżyciela publicznego.

Wpływ na ocenę końcową kontrolowanego podmiotu miały ustalenia kontroli związane z dokumentowaniem oraz prowadzeniem spraw o wykroczenia. Istotną rolę w powyższym zakresie odegrała waga stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości. Nie bez znaczenia pozostawał również przyjęty w kontroli dobór próby (nie więcej niż 3% z całości populacji liczącej w sumie 6303 sprawy o wykroczenia). Przy tak stosunkowo niewielkiej próbie, biorąc pod uwagę brak wystarczającego nadzoru oraz przyjęty w kontrolowanej jednostce sposób postępowania w niektórych sprawach, należało wnioskować, iż ryzyko wystąpienia tożsamyh lub podobnych błędów w pozostałej nieskontrolowanej populacji spraw, było bardzo wysokie.

¹ t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

Czynności kontrolne potwierdziły, że dokumentacja prowadzona i gromadzona w KMP w sprawach o wykroczenia, w obszarze dotyczącym postępowania mandatowego, co do zasady, była realizowana w sposób prawidłowy (zgodny z obowiązującymi przepisami). Sprawy problematyczne, w których wystąpiły uchybienia i nieprawidłowości pojawiły się w ramach postępowań realizowanych w trybie zwyczajnym. W części tych spraw stwierdzono, że prowadzono je w sposób nierzetelny², nieprawidłowy i nieterminowy. W tym też zakresie, nie wykonywano niezbędnych lub zleconych czynności, które mogły skutkować ustaleniem sprawcy zaistniałego zdarzenia, a w konsekwencji skierowaniem wniosku do sądu o jego ukaranie. W trzech sprawach przyjęty sposób procedowania stał w sprzeczności z obowiązującymi przepisami. W dwóch sprawach odmówiono wszczęcia postępowania pomimo braku przedawnienia, a w trzeciej ukarano sprawcę karą grzywny w drodze mandatu karnego pomimo wyraźnego ustawowego zakazu.

Na uwagę zasługuje również to, że prowadzone czynności wyjaśniające w trybie art. 97 § 1 ustawy z 24 sierpnia 2001 r. *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia*³ nie były kończone w terminie określonym przepisami (w ciągu miesiąca od wszczęcia). Przedłużające się (w sposób nieuzasadniony) w czasie czynności powodowały jedynie piętrzenie się niezafatwionych spraw, a tym samym występowanie niepotrzebnych zaległości.

W poszczególnych sprawach wskazywano niewłaściwe ujemne przesłanki procesowe (dotyczące umorzenia) albo ich nie wskazywano bądź też wskazane przesłanki nie korelowały z kwalifikacją widniejącą w elektronicznym rejestrze spraw o wykroczenia lub ze stanem faktycznym.

W jednej z decyzji Komendanta w sprawie powołania funkcjonariuszy na oskarżyciela publicznego nie wskazano trzech osób, które w okresie poddanym kontroli pełniły ww. funkcję. Tym samym z powodu braku aktualizacji decyzji właściwy sąd nie miał bieżącej wiedzy o tym kto w rzeczywistości został wyznaczony do występowania przed sądem w roli oskarżyciela publicznego.

Nadzór służbowy w zakresie sposobu realizacji zadań związanych z wszczynaniem oraz prowadzeniem postępowań w sprawach o wykroczenia w trybie zwyczajnym był realizowany prawidłowo jedynie w pojedynczych przypadkach. W pozostałych sprawach, przy zachowaniu właściwego, bieżącego i kompletnego nadzoru, stwierdzonych w toku kontroli uchybień i nieprawidłowości można było uniknąć lub znacznie je ograniczyć. Powyższy obszar, bezpośrednio związany z aktywnością kierownictwa KMP, wymaga usprawnienia oraz poprawy.

W ocenie zespołu kontrolerów, jednym z powodów (poza stwierdzonym brakiem nadzoru ze strony przełożonych) mogących mieć wpływ na jakość prowadzonych w kontrolowanej jednostce spraw o wykroczenia w trybie zwyczajnym, był słabo rozwinięty system związany, z tzw. doskonaleniem zawodowym. Jak ustalono, szkolenia tematyczne obejmujące zagadnienia związane z wykroczeniami, prowadzono nieregularnie oraz w bardzo ograniczonym zakresie.

VII. Wnioski i zalecenia pokontrolne

W celu wyeliminowania ze służbowej działalności stwierdzonych w trakcie kontroli uchybień i nieprawidłowości oraz usprawnienia funkcjonowania kontrolowanej jednostki zalecono:

1. Terminowe, rzetelne i właściwie udokumentowane prowadzenie postępowań w sprawach o wykroczenia w trybie zwyczajnym.
2. Prowadzenie postępowań w sprawach o wykroczenia w trybie mandatowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Bieżące aktualizowanie decyzji w sprawie powoływania podległych funkcjonariuszy na oskarżycieli publicznych w sprawach o wykroczenia.

² Bez zachowania należytej staranności w działaniu.

³ Dz.U. z 2020 r. poz. 729.

4. Wzmożenie aktywności w zakresie szkolenia, w ramach doskonalenia zawodowego, funkcjonariuszy wyznaczonych do prowadzenia postępowań w sprawach o wykroczenia oraz do pełnienia roli oskarżyciela publicznego.
5. Wprowadzenie skutecznych mechanizmów gwarantujących prawidłowy, bieżący, kompletny i udokumentowany nadzór służbowy nad prowadzeniem przez funkcjonariuszy Policji postępowań w sprawach o wykroczenia (ze szczególnym uwzględnieniem obszarów, w których stwierdzono uchybienia i nieprawidłowości).